

Dosarul nr.2ra-872/23

2-18181244-01-2ra-22062023

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: M. Frunze)

Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Miloș Mihail,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Miloș
Mihail împotriva pârâtei Miloș-Ciurea Irina cu privire la rezoluțiunea contractelor
de donație și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2022, prin care s-a
respins apelul declarat de Miloș Mihail, reprezentat de avocatul Lupașcu Anatolie
și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 iulie 2021,

c o n s t a t ă :

La 16 august 2018, Miloș Mihail a depus cerere de chemare în judecată
împotriva pârâtei Miloș-Ciurea Irina cu privire la rezoluțiunea contractelor de
donație și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.721
din 21.01.2010 autentificat de notarul Gladîș Oleg, înregistrat la OCT Chișinău
cu nr. XXX din 06.05.2010, a devenit proprietar al imobilului ce constă din: lotul
pomicol, căsuța de vacanță și construcția accesorie cu nr. cadastrale XXX, XXX
și XXX situat în mun. Chișinău com. Trușeni str. Cireșilor nr. XXX.

Reclamantul a susținut că, în anul 2009, starea sănătății s-a înrăutățit foarte
mult, suferind de mai multe boli grave, fiind în pericol de moarte, iar conform
certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă, procentul păstrat al capacității
de muncă constituie 40 %.

Situația respectivă, dar și riscurile de agravare a maladiilor, pierderea
speranței de viață, i-a generat dreptul moral de a dona imobilul nominalizat mai
sus succesorului legal – fiicei Miloș-Ciurea Irina.

Astfel, având în vedere starea sănătății gravă și riscul maladiilor prezumate
a fi letale, prin contractul de donație nr. 10827 din 11 mai 2010, a donat fiicei
Miloș-Ciurea Irina bunul imobil – lot pomicol cu suprafața de 0.0961 ha cu nr.
cadastral XXX, căsuța de vacanță cu suprafața la sol de 52.3 m.p. cu nr. cadastral
XXX și construcția accesorie cu suprafața de 11.0 m.p. cu numărul cadastral

XXX, situate în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Cireșilor nr. XXX, contractul fiind autentificat de notarul public Gladîș Oleg. Conform certificatului cu privire la valoarea bunului imobil eliberat de OCT Chișinău, la momentul încheierii contractului de donație, imobilul în litigiu a fost evaluat la suma de 90 786 lei.

Ulterior, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 809 din 29.03.2012, autentificat de notarul Cobăneanu Angela, înregistrat la OCT Chișinău cu nr. 0100/12/35869 din 30.03.2012, a devenit proprietar al bunului imobil – încăpere nelocativă cu suprafața de 58.8. m.p., cu nr. cadastral XXX, situat în mun. Chișinău, sect. Centru, bd. XXX.

Prin contractul de donație nr. 1863 din 23 martie 2017, a donat fiicei Miloș-Ciurea Irina bunul imobil dat.

În luna noiembrie 2017, a suferit un alt infarct, situație ce i-a agravat starea sănătății, fiind supus mai multor intervenții chirurgicale și tratamente de reabilitare în Republica Italiană.

În toată perioada de tratament, a beneficiat de grija, ajutorul și suportul financiar al feciorului Miloș Mihai, pe când fiica Miloș-Ciurea Irina a manifestat neglijență totală și lipsă de susținere și respect față de reclamant, evitându-l total în perioada, în care avea cea mai mare nevoie de ea.

Reclamantul a susținut că, după încheierea contractului de donație nr. 1863 din 23 martie 2017, pârâta a început să manifeste un comportament neadecvat, neglijență și lipsă de respect față de el, astfel între părți creându-se o relație ostilă.

În contextul circumstanțelor de fapt invocate, Miloș Mihail a considerat că temei de nulitate a contractului de donație nr. 10827 din 11 mai 2010 și contractului de donație nr. 1863 din 23 martie 2017, constituie prevederile art. 833 din Codul civil.

Avocatul Negură Ion, acționând în interesele lui Miloș Mihail a depus cerere de completare a acțiunii și a modificat cel de drept, invocând că, situația în care reclamantul Miloș Mihail, în perioada anilor 2009-2018 a fost grav bolnav, suferind maladii prezumate a fi letale și fiind supus mai multor intervenții chirurgicale și tratamente medicale inclusiv de reabilitare atât în Republica Moldova cât și peste hotare, a generat cheltuieli în proporții deosebit de mari, respectiv starea financiară a acestuia s-a înrăutățit considerabil, fiind practic în imposibilitate de a se întreține dar și de a menține în activitate compania de transport S.R.L. „MILOȘ M.” la care este fondator unic și administrator.

Ca urmare a stării sănătății grave, reclamantul a fost nevoit să doneze pârâtei Miloș-Ciurea Irina toate bunurile mobile și imobile, inclusiv bunurile imobile ale companiei de transport pe care o administrează, fiind practic în imposibilitate la moment de a obține profit în urma activității economice a companiei S.R.L. „MILOȘ M.”, care se află în prag de faliment din cauza creditului de 250 000 USD și datorii față de creditorii, compania fiind unica sursă de venit a reclamantului, situație ce impune starea de nevoie pentru a acoperi aceste datorii, prin înstrăinarea sau transmiterea în locațiune cu titlu oneros a imobilelor donate fiicei Miloș-Ciurea Irina.

Ca temei de rezoluțiuni al contractelor de donație a invocat prevederile art. 836 din Codul civil

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 01 iulie 2021 cererea de chemare în judecată înaintată de către Miloș Mihail împotriva pârâtei Miloș-

Ciurea Irina cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins integral ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, la 15 iulie 2021, reprezentatul apelantului Miloș Mihail, avocatul Lupașcu Anatolie, a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii menționate, cu emiterea unei hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Miloș Mihail, să fie admisă integrală.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2022, s-a respins apelul declarat de Miloș Mihail, reprezentat de avocatul Lupașcu Anatolie și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 01 iulie 2021.

La 29 martie 2023, Miloș Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului, a invocat că instanțele investite cu judecarea fondului au dat o calificare greșită a probelor prezentate, desconsiderând poziția reclamantului cu privire la starea precară de sănătate, statutul de dizabilitate atribuit și, respectiv, incapacitatea de ași asigura un trai decent corespunzător.

Examinând recursul declarat Miloș Mihail, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că urmează a fi considerat inadmisibil, din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În condițiile art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În speța de față, la 07 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei.

Potrivit dovezii de comunicare de la fila dosarului 227 Vol. I, la 09 august 2022, instanța de apel a comunicat reprezentantului apelantului, avocatului Lupașcu Anatol - lupascu_anatol@yahoo.com decizia motivată prin intermediul poștei electronice.

Adresa electronică lupascu_anatol@yahoo.com, este indicată în cererea de apel nemotivat, fapt care atestă că avocatul și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată, prin intermediul poștei electronice.

În circumstanțele date, instanța precizează că art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești.

Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Astfel, la caz termenul de recurs nu a fost respectat în condițiile în care

comunicarea deciziei motivate s-a realizat la data de 09 august 2022, reprezentantului apelantului, avocatului Lupașcu Anatol, iar recursul a fost declarat la data de 29 martie 2023.

Completul de judecată consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că, instanța de apel nu i-a comunicat decizia motivată, recepționând-o personal de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la data de 30 ianuarie 2023.

Completul de judecată reține că speței sunt aplicabile dispozițiile art.75 alin. (4) Cod de procedură civilă, care reglementează că, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Or, din momentul notificării avocatului Lupașcu Anatol, ultimul avea obligația să comunice reprezentatului său Miloș Mihail decizia motivată pentru ca acesta să facă uz de drepturile sale procedurale.

În cazul încetării mandatului și rezilierii contractului de asistență juridică, avocatul urma să comunice clientului său copia actului de procedură expediat acestuia de către Curtea de Apel Chișinău, la data de 24 august 2022.

Această obligație rezultă cert și din prevederile art. 57 alin. (24) și (30) din Statutul Profesiei de Avocat, adoptat de Congresul Uniunii Avocaților din 29 ianuarie 2011 în care este stipulat că, în oricare caz de încetare a mandatului, avocatul are obligația să ia în timp util și în mod rezonabil măsuri potrivite pentru apărarea intereselor clientului, cum ar fi: notificarea acestuia, acordarea unui timp suficient clientului pentru a-și angaja un alt avocat, predarea documentelor și a bunurilor clientului. Avocatul este obligat să comunice clientului informațiile pe care le deține în legătură cu cazul acestuia chiar și în situația în care comunicarea lor ar contraveni interesului său personal.

Totodată, Completul de judecată reține că, accesând portarul instanțelor de judecată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 24 august 2022, decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost publicată și pe pagina web a instanței judecătorești.

Respectiv, ținând cont de dispozițiile art.56-61 din Codul de procedură civilă, recurentul avea obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale și de a-și valorificat corespunzător dreptul procedural, de a depune recurs în termenul prevăzut de lege.

Cu toate acestea, Miloș Mihail, nu a valorificat acest drept și în condițiile art. 113 din Codul de procedură civilă, nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură.

În cazul de față, de la data comunicării deciziei motivate; 24 august 2022, până la data declarării recursului; 23 martie 2023, au trecut peste șase luni, respectiv, recursul a fost depus cu încălcarea termenului prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul, la depunerea recursului a încălcat termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și

ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În cauza *Fabrica de Zahăr din Ghindești S.A. v. Republica Moldova*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcat drepturile companiei reclamante garantate de articolul 6 § 1 și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, după ce Curtea Supremă de Justiție a anulat hotărârea și a acceptat spre examinare un recurs depus tardiv și a dispus reexaminarea cauzei.

Curtea Europeană a notat în cauza *Grăjdianu și alții vs Republica Moldova* că, la termenele care trebuie respectate pentru utilizarea unei căi de atac au scopul de a asigura îmfăptuirea corectă a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, orice admitere a unei cereri tardive după o perioadă semnificativă de timp și din motive aparent neconvingătoare duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și ar fi contrară dreptului la un tribunal, garantat de Articolul 6 din Convenție (a se vedea *Magomedov și alții v. Rusia*, nr. 33636/09 și alții 9, §§ 87-89, 28 martie 2017).

La caz, raportat la dispozițiile art. 434 din Codul de procedură civilă ultima zi de formulare a recursului, s-a împlinit la 24 octombrie 2022. Însă, recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare, prin depunerea în termen a cererii de recurs.

Respectiv, din motivul nerespectării de către partea obligată la îndeplinirea actului de procedură în termenului legal prevăzut de lege, intervine decăderea.

Prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilesc că ține de obligația părții de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță, și de a contesta în termen hotărârea judecătorească (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Complețul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Grăjdianu și alții* contra Moldovei, a constatat că reclamantul a obținut, în prima instanță și în instanța de apel, hotărâri în favoarea sa care, în lipsa unor contestații formulate de părțile adverse în termenele legale, au devenit irevocabile.

La fel, Curtea a stabilit că în afara termenelor legale, partea adversă a depus contestație, care a fost admisă de instanța internă, iar în cadrul examinării cauzei, hotărârile pronunțate în favoarea reclamantului au fost anulate.

Prin urmare, Curtea a considerat că există o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

De asemenea, în cauza Carpov vs Republica Moldova (nr. 6338/11, 12 februarie 2019), Curtea a constatat că admiterea unui recurs depus în afara termenului de prescripție, a încălcat principiul securității juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că cererea de recurs este depusă cu omiterea evidentă a termenului de declarare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, recursul declarat de Miloș Mihail, urmează a fi considerat inadmisibil, fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Miloș Mihail.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc